

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **R. Ch.**
bytem X

zast. advokátkou JUDr. Janou Rožnovskou
sídlem Lidická 1005/23b, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2023, sp. zn. SZ/MPSV-2022/23399-921, č.j. MPSV-2023/243059-921

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 11. 2023, sp. zn. SZ/MPSV-2022/23399-921, č.j. MPSV-2023/243059-921, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Jany Rožnovské.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2023, sp. zn. SZ/MPSV-2022/23399-921, č. j. MPSV-2023/243059-921 („napadené rozhodnutí“), jímž bylo opakovaně zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 14. 12. 2021, č. j. 374444/2021/BBA („prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl zamítnut návrh žalobce na změnu výše příspěvku na péči. Bylo zjištěno, že žalobce je podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách („zákon o sociálních službách“) osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), neboť není schopen zvládat šest základních životních potřeb.
2. Napadené rozhodnutí vydal žalovaný poté, kdy Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 8. 2023, č. j. 34 A 47/2022-34, zrušil prvně vydané rozhodnutí žalovaného o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud dospěl ve zrušujícím rozsudku k závěru, že přijaté závěry nekorespondují s podklady správního spisu a nejsou dostatečně odůvodněné. Posudek PK MPSV (ze dne 5. 4. 2022), včetně jeho doplnění (ze dne 14. 6. 2022), který byl zpracován jako podklad prvně vydaného rozhodnutí žalovaného, nebyl ve vztahu k posouzení základních životních potřeb stravování a výkon fyziologické potřeby přesvědčivý. Soud proto žalovaného zavázal, aby v dalším řízení vytýkané vady odstranil. Za tímto účelem byl v řízení před správním orgánem zpracován posudek PK MPSV dne 1. 11. 2023. Žalovaný následně napadeným rozhodnutím prvostupňové rozhodnutí opět potvrdil.

II. Žaloba

3. Žalobce má za to, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu se spisy. Trvá na tom, že kromě uznaného nezvládání základních životních potřeb bez pomoci pečující osoby nezvládá ani základní životní potřeby stravování a výkonu fyziologické potřeby. Hlavním důvodem zdravotních potíží žalobce je stav po amputaci levé dolní končetiny ve stehně a po amputaci 4. a 5. prstu pravé nohy, která je ve velmi špatném stavu a je použitelná jen ve velmi omezené míře. Žalobce je dále léčen pro cukrovku, ischemickou chorobu dolních končetin a chronickou žilní insuficienci. Situaci žalobce podstatným způsobem komplikuje lék Glucophage, který žalobci způsobuje trvalé průjemy, lék je však bohužel nenahraditelný. Žalobce také trpí senzitivně motorickou chronickou polyneuropatií obou horních končetin, v senzitivní složce se jedná o střední stupeň a v motorické složce se jedná o těžký stupeň postižení. Ze zprávy neuroložky MUDr. L. K. ze dne 3. 5. 2016 vyplývá, že žalobce trpí diabetickou polyneuropatií horních končetin těžkého stupně.
4. Žalovaný podle žalobce nerespektuje závěry krajského soudu ve zrušujícím rozsudku. Nereflektuje skutečný stav věci, opakovaně za použití domněnek a hypotetických tezí dovozuje, co a jak by žalobce mohl. Navíc devaluje každodenní pomoc pečujících osob, kterou nazývá hyperprotektivní, z hlediska zdravotního stavu žalobce tedy nadbytečnou, a proto k ní nepřihlíží, neboť má za to, že se jedná pouze o preventivní dohled nebo dozor, což v rozporu s Instrukcí č. 15/2016 MPSV nepovažuje za nezvládnutí životní potřeby. Ani doplněné dokazování vypracováním nového posouzení nepotvrdilo, že je žalobce schopen ve všech aspektech zvládat základní životní potřebu stravování a výkon fyziologické potřeby. Žalovaný se uchýlil ke spekulativním závěrům (např. spekuluje, zda žalobce dietu dodržuje či nedodržuje, zda by bylo možné průjemy eliminovat jinou vhodnou terapií). Rovněž nepřihlédl k funkčním omezením žalobce v jejich souhrnu i s ohledem na žalobcův věk.

5. Co se týká základní životní potřeby stravování, žalobce není schopen provádět činnosti, u kterých je potřeba využití jemné motoriky, jako porcování stravy nožem nebo vidličkou, vyžadující úchop porcovacího předmětu a přidržení krájené stravy. Žalobcova omezení mu neumožňují rozdělit stravu na menší kousky. Neotevře si balenou potravinu nebo nápoj. Žalovaný chybně uvádí, že toto je zahrnuto již do schopnosti péče o domácnost. Žalobce nezvládá přenést stravu ani ji posouváním přemístit do místa konzumace, jak je mu v odůvodnění doporučováno. Při této činnosti je nutná koordinace těla a jemné motoriky, kterou však žalobce nedisponuje a současně nesplňuje předpoklad funkčních horních končetin. V současné době i pečovatelská služba nepoužívá jídlonosiče, ale uzavřené plastové krabičky, které jsou pro žalobce nedobytné. Žalobce disponuje jen zbytky zraku, má proto značně zhoršenou orientaci. Zbytky zraku většinové slepoty (viz nález z 3. 10. 2023) mu neumožní přečíst si nápisy na obalech či jídelníček, nebo dávkování.
6. Žalobce samostatně nezvládá dodržovat stanovený dietní režim. Velmi důležitou součástí stravování je i aplikace inzulínu, který musí být žalobci podáván 4x denně. Z toho 3x denně se aplikuje tzv. krátkodobý inzulín a to 30 minut před hlavním jídlem. Navíc pro postižení zraku není žalobce schopen nadávkovat si správné množství inzulínu, porucha čítí horních končetin žalobci neumožňuje samostatnou aplikaci inzulínu.
7. Co se týká základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby, žalobce není schopen samostatně používat WC, nemá oporu v dolních končetinách, má omezenou sílu v horních končetinách a má omezenou hybnost prstů obou horních končetin. U lůžka má WC židli, na kterou se přemístí s pomocí pečující osoby, nebo pracovnice registrované sociální služby. To platí i pro očistu po použití WC. Samostatně žalobce nezaujme pozici těla, která je k hygienické očiště technicky nevyhnutelná. Pro zvládnutí základní životní potřeby je nutný přesun z mechanického invalidního vozíku nebo postele na WC mísu nebo toaletní židli. Žalobce nemůže využívat kompenzační pomůcky k nadzvednutí těla z důvodu omezení síly v horních končetinách při současném omezení hybnosti prstů obou horních končetin a absenci opory dolních končetin.
8. Žalobce trpí průjmy, které zhoršují jeho inkontinenci. Je zcela nezbytné používání hygienických pomůcek. U použití hygienických pomůcek je podstatná schopnost jak zavedení pomůcky, tak odstranění pomůcky, žalobce ani jedno samostatně nezvládá. Je podstatné se opřít a alespoň mírně nadzvednout hýždě. Žalobce se sám nenadzvedne do polohy nezbytné pro samostatnou aplikaci hygienické pomůcky, ani si ji k aplikaci nepřipraví. Omezení samostatného výkonu této životní potřeby představuje zrakové postižení žalobce. Zbytky zraku limitují jeho orientaci a provádění základní životní potřeby. Žalobce shrnul, že není schopen včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, provést očistu a používat hygienické pomůcky (viz lékařské zprávy MUDr. M. ze dne 22. 4. 2021 a MUDr. M. Z. ze dne 3. 10. 2023).
9. Žalovaný konstruuje hypotézu o tom, že průjmy způsobené medikací lze jistě eliminovat jinou vhodnou terapií a dietou a dokonce usuzuje, že je pravděpodobné, že žalobce přísnou dietu nedodrжуje, neboť je obézní. Již propouštěcí zpráva z pobytu v nemocnici Blansko ze září 2020 však hovoří o řídké stolici, přestože žalobce v nemocničním zařízení objektivně přísnou dietu pod dohledem dodrжуoval. Žalovaný tvrdí, že v lékařské dokumentaci není evidována medicínská snaha o ovlivnění konstituce stolice dietou a nejsou evidovány inkontinenční pomůcky. V rozporu s tím ale v napadeném rozhodnutí vzápětí uvádí, že praktický lékař v doplňující zprávě za září 2023 potvrжуje, že pokusy o změnu terapie byly neúspěšné. Žalovaný žalobci vytýká absenci snahy, proto jeho námitky neuznává a stav jeho

funkčního omezení zlehčuje. Ani přes snahu pečujících osob přizpůsobit žalobci prostředí za účelem usnadnění výkonu jednotlivých aktivit to ke zvládnutí základních životních potřeb nepostačuje.

10. Žalobce rovněž považuje za zcela nepatřičný argument nálezem Ústavního soudu ve věci I. ÚS 1996/12 týkající se vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem. Z místních šetření je zřejmé, že dcery žalobce v rovině materiální i v rovině péče více než plní svoji vyživovací povinnost.

III. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že PK MPSV ve svém posudku hodnotila stav žalobce komplexně, při stanovení a hodnocení jeho diagnózy vycházela ze všech lékařských zpráv a ze závěrů sociálního šetření. Objektivizovaný zdravotní stav žalobce pak PK MPSV dala do souvislosti se zákonnými podmínkami nároku na příspěvek na péči. Nárok žalobce byl tedy ze strany PK MPSV posouzen řádně. Z posudku PK MPSV i z navazujícího rozhodnutí je zřetelné, že se správní orgány zabývaly veškerými relevantními námitkami a důkazními návrhy žalobce, které do vydání napadeného rozhodnutí uplatnil. V podrobnostech žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a posudek PK MPSV. Posudek PK MPSV žalovaný při vyhodnocení nároku žalobce vyhodnotil po stránce úplnosti, přesvědčivosti, přezkoumatelnosti a bezrozpornosti, čemuž posudek dostál. Žalovanému nebyly doloženy skutečnosti, které by posudkový závěr rozporovaly.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.]. Ve věci rozhodl bez jednání, neboť s tímto postupem účastníci řízení souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) a soud zároveň shledal, že zde jsou důvody pro postup podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
13. Žaloba je důvodná.
14. Soud zrušil prvně vydané rozhodnutí žalovaného z důvodu nepřesvědčivosti závěrů týkajících se zvládání základních životních potřeb stravování a výkonu fyziologické potřeby. Žalovaný v návaznosti na nové posudkové hodnocení opět dospěl k závěru, že žalobce je schopen samostatně zvládat tyto dvě základní životní potřeby. Žalobce s tímto závěrem nesouhlasí. Soud proto přezkoumal, zda žalovaný v napadeném rozhodnutí odstranil vytýkané vady, resp. zda žalovaný závěry týkající se schopnosti žalobce zvládat tyto dvě základní životní potřeby řádně a přesvědčivě odůvodnil.
15. Obecná právní východiska poskytování příspěvku na péči byla shrnuta již v předcházejícím zrušujícím rozsudku a jelikož jsou i nadále platná, postačí na ně odkázat (body 13-19 rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2023, č. j. 34 A 47/2022-34). Nutno doplnit, že posudek PK MPSV splňuje kritérium úplnosti a přesvědčivosti, pokud se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nutné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů

uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav musí poté popsat dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018-17).

K základní životní potřebě stravování

16. Soud v předcházejícím zrušujícím rozsudku žalovanému vytkl, že PK MPSV nevyhodnotila závěry neurologického nálezu z roku 2016. PK MPSV se nevyjádřila k zachování senzitivních a motorických funkcí rukou (postižení nervů) a k vlivu tohoto postižení na zvládání základní životní potřeby stravování. Nevypořádala se rovněž se zvládáním stanoveného dietního režimu. Napadené rozhodnutí se nevypořádalo ani se závěry sociálního šetření, které nasvědčovaly tomu, že zdravotní postižení žalobce vyžaduje každodenní dohled nad prováděním jednotlivých aktivit v rámci základní životní potřeby stravování. Soud proto v kontextu žalobních námitek přezkoumal, zda žalovaný všechny vytýkané vady napravil a zda je posouzení zvládání základních životních potřeb v souladu se zjištěným skutkovým stavem přesvědčivě odůvodněno.
17. K rozsahu funkčního postižení horních končetin žalobce a jeho dopadu na zvládání základní životní potřeby stravování PK MPSV v posudku ze dne 1. 11. 2023 na str. 7 uvedla, že „*schopnost zvládat stravování nezpochybňuje neurologický nále z roku 2016. Posuzovaný byl vyšetřen při jednání PK MPSV 14. 6. 2022 zkušenou neuroložkou...ta nezjistila těžkou parézu ani plegii rukou a to i přes zjištěnou poruchu cití. Při vyšetření zjištěna dobrá svalová síla rukou, nebyla zjištěna atrofie svalů rukou. Nebyla zjištěna žádná těžká motorická porucha rukou znemožňující zvládání ZZP stravování.*“ PK MPSV dále uvedla, že „*nezpochybňuje neurologický nále z roku 2016, který popisuje polyneuropatii středního až těžkého stupně především PHK v distribuci n. medianus v oblasti karpálního tunelu, to je omezení hybnosti zejména 1. – 3. prstu PHK. Neproказuje však těžkou oboustrannou parézu horních končetin. Při tomto vyšetření nebylo provedeno tak podrobné objektivní vyšetření včetně svalové síly, atrofie svalů rukou jako při vyšetření PK MPSV v 6/2022. Tady byl funkční stav horních končetin plně objektivizován.*“
18. Uvedené vysvětlení PK MPSV, které převzal žalovaný do odůvodnění napadeného rozhodnutí, lze akceptovat potud, že závěry lékařské zprávy neuroložky z roku 2016 a závěry posudku PK MPSV ze dne 14. 6. 2022 (přijaté na základě vlastního vyšetření žalobce) vedle sebe mohou obstát. Žalobce má sice neurologické postižení, to však dle PK MPSV ještě nevyklučuje takovou funkci horních končetin, pro kterou by sám nezvládal základní životní potřebu stravování. I pokud by bylo možné akceptovat vysvětlení, že se nejedná o závěry rozporné, a že funkční stav horních končetin byl dostatečně objektivizován na jednání PK MPSV v červnu 2022, nejedná se o skutečnost, která by vyvracela pochybnosti o tom, zda byl žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí schopen v přijatelném standardu zvládat všechny stanovené aktivity v rámci základní životní potřeby stravování.
19. Dle obsahu vyjádření PK MPSV ve vztahu k neurologickému nálezu z roku 2016 je stěžejní závěr, že nále popisující senzitivně motorickou polyneuropatii horních končetin, středního stupně ve složce senzitivní a těžkého stupně ve složce motorické, „*neproказuje těžkou oboustrannou parézu horních končetin.*“ Z toho lze usuzovat na to, že dle PK MPSV by schopnost zvládat základní životní potřebu stravování znemožnilo (co se funkce horních končetin týká) teprve postižení dosahující intenzity těžké oboustranné parézy horních končetin. Aby takto přísný závěr obstál, musí být doplněn podrobným odůvodněním, zda je žalobce schopen zvládat všechny jednotlivé aktivity základní životní potřeby

v přijatelném standardu, tj. v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý. Přitom je nutné přihlédnout ke všem zdravotním omezením, která mají ve svém souhrnu (nikoli odděleně) na posouzení funkčních schopností žalobce při zvládání této potřeby vliv.

20. V napadeném rozhodnutí žalovaný s odkazem na posudek PK MPSV konstatoval, že mentální a duševní schopnosti i smyslové funkce žalobce jsou dostatečné pro zvládnutí základní životní potřeby stravování, včetně diabetické diety. Pokud jde o zrakové schopnosti žalobce, žalovaný opakovaně poukazuje na výsledky vyšetření z roku 2021. Ve vztahu k tomuto zdravotnímu postižení však u žalobce došlo k progresi, neboť dle doloženého očního nálezu ze dne 3. 10. 2023 je nově prokázána těžká slabozrakost pravého oka a praktická nevidomost levého oka s tím, že na zlepšení stavu není naděje. Za této situace nelze souhlasit s tím, že by zrakové postižení žalobce nebylo dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který nelze při posouzení jeho schopností zvládat základní životní potřeby zohlednit (jak naznačovala PK MPSV v posudku z listopadu 2023 ve vztahu k posouzení základní životní potřeby orientace). Naopak, pokud bylo zjištěno takové zdravotní postižení zraku ke dni vydání napadeného rozhodnutí, je nutno jej zohlednit jednoduše proto, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který má trvat déle než jeden rok (není-li naděje na zlepšení). Soud má za to, že k takovému zohlednění s potřebnou pečlivostí nedošlo.
21. Co se týká zrakového postižení žalobce, žalovaný se spokojil s konstatováním, že se nejedná o praktickou nebo úplnou slepotu, a že zbytky zraku žalobci i tak umožňují stravování v přijatelném standardu zvládat. Podle soudu je však na místě vliv tohoto dalšího poměrně významného zdravotního omezení žalobce (v roce 2021 dokumentováno nebylo), které přistupuje k nikoli nevýznamnému neurologickému postižení horních končetin žalobce, odpovědně vyhodnotit, a to ve vztahu k jednotlivým aktivitám základní životní potřeby stravování. Přitom je nutno zohlednit i celkový stav žalobce, který se z důvodu amputací na dolních končetinách pohybuje pouze na vozíku, je těžkým diabetikem, trpí průjmami a bude mu bezmála 90 let.
22. I pokud by bylo možné akceptovat závěry žalovaného (a PK MPSV), že „zbytky zraku“ žalobci umožňují schopnost sebesycení (žalobce byl schopen se s obtížemi najíst levou rukou lžící, byl schopen se napít z hrnku, event. by asi byl schopen jednou rukou lžící rozdělit stravu na menší kousky), že žalobce je schopen na invalidním vozíku potraviny převézt na místo konzumace (a tím si je dle žalovaného naservírovat), jako velmi zjednodušený soud hodnotí závěr (s ohledem na potřeby a omezení žalobce), že žalobce může rozlišit vhodné potraviny při dodržování diabetické diety, a tudíž že je schopen samostatně, bez dohledu pečující osoby, dodržovat stanovený diabetický režim. V předcházejícím řízení přitom nebylo zjišťováno, nakolik žalobce zrakové postižení limituje, zda je vůbec schopen si přečíst nápisy na obalech potravin a zorientovat se ve složení potravin, resp. jejich výživových hodnotách, aby mohl zcela samostatně zvládat omezení spojená s přísným diabetickým režimem.
23. Přestože samotné dávkování inzulinu a jeho aplikaci, kterou žalobce nezvládá, nelze zohlednit v rámci základní životní potřeby stravování (spadá do uznaného nezvládání základní životní potřeby péče o zdraví), dodržování přísné diabetické diety obvykle zahrnuje množství omezení ve složení konzumovaných potravin (za účelem kontroly hladiny cukru v krvi), také je nutné pravidelné stravování, dostatečný příjem vlákniny a hydratace, omezení soli. Soud má s ohledem na věk žalobce a jeho celkový zdravotní stav a věk přetrvávají důvodné pochybnosti o tom, že žalobce je samostatně, tj. bez dohledu pečující

osoby, v průměrném standardu schopen zvládat dodržování dietního režimu. To podporují i závěry sociálního šetření již z roku 2021, jak byly shrnuty v předcházejícím zrušujícím rozsudku. Z obvyklého běhu věcí je přitom zřejmé, že se funkční schopnosti žalobce zlepšovat nebudou. Ostatně pokud žalovaný spekuluje, že žalobce dietu nedodržuje (viz níže), může to být i tím, že toho s ohledem na svá omezení jednoduše není schopen; to však dostatečně zjištěno nebylo.

K základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby

24. Soud v předcházejícím zrušujícím rozsudku žalovanému vytkl nepřesvědčivost posudkového hodnocení postižení horních končetin žalobce jako „posudkově nevýznamného“. Krajský soud v prvním zrušujícím rozsudku žalovanému explicitně vytýkal zpochybňování obtíží žalobce spočívající v častých průjmech a potřebě využívání hygienických pomůcek. O těchto obtížích svědčily nejen závěry sociálního šetření, ale i účast žalobce na jednání PK MPSV dne 14. 6. 2022 a lékařská zpráva MUDr. M. ze dne 26. 9. 2023. Soud žalovaného zavázal k odstranění vytýkaných nedostatků nepřesvědčivého posudku PK MPSV, přičemž mělo být přihlédnuto k souvisejícím obtížím, což se v prvně vydaném rozhodnutí žalovaného nestalo.
25. K hodnocení postižení horních končetin se soud vyjádřil již výše. Soud akceptoval závěr, že při vyšetření na jednání PK MPSV v roce 2022 nebyla zjištěna těžká oboustranná paréza horních končetin, a že tento závěr obstojí vedle závěrů neurologického vyšetření v roce 2016. Při posouzení zvládání této základní životní potřeby ve všech jejích aspektech však měla být zohledněna zejména skutečnost, že žalobce dlouhodobě trpí průjmy, a to v souvislosti s omezením horních končetin žalobce a jeho celkové hybnosti, jakož i s ohledem na nově zjištěné vážné postižení zraku. Žalovaný však i nadále bez jakéhokoliv podkladu ve spisové dokumentaci existenci častých průjmů žalobce zpochybňuje a v návaznosti na posudek PK MPSV ze dne 1. 11. 2023 dospívá k závěrům ničím nepodloženým.
26. Žalovaný uvádí, že průjmy lze *jistě* eliminovat jinou vhodnou terapií a dietou u diabetika. Je dle něj *pravděpodobné*, že žalobce dietu přísně nedodržuje. Takovéto skutkové závěry jsou v rozporu se zásadou materiální pravdy, neboť nejsou nijak důkazně podloženy. Pokud žalovaný uvádí, že není doložena snaha problém řešit, v rozporu s tímto tvrzením ze zprávy od praktického lékaře cituje, že pokusy o změnu terapie byly neúspěšné a inkontinence trvá od roku 2021. Vzhledem k tomu, že PK MPSV zpochybňovala obtíže žalobce, vůbec je do svého posouzení nepromítla. Neposuzovala schopnost žalobce používat inkontinenční pomůcky apod. V tomto směru proto nebylo provedeno kompletní posouzení zvládání základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby. Je tak nutno konstatovat, že žalovaný vytýkané vady přes závazný právní názor soudu neodstranil; napadené rozhodnutí proto nemůže obstat.
27. Pro účely dalšího řízení je nutno připomenout, jak ostatně soud uvedl již v prvním zrušujícím rozsudku, že v případě potřeby použití absorpčních pomůcek je nutno zaměřit se na samostatnou schopnost očisty posuzované osoby. A stále platí, že uznání potřeby za nezvládanou je na místě i v případě potřeby každodenního dohledu třetí osoby. Potřeba pravidelné kontroly a ověřování toho, zda žalobce očistu zvládl v požadovaném standardu, naplňuje definici každodenního dohledu. Potřebuje-li osoba každodenní dohled nad zvládáním některé z aktivit základní životní potřeby (byť pouze v některé z jejích fází), nelze hovořit o jejím zvládání v přijatelném standardu.

V. Shrnutí a náhrada nákladů řízení

28. Soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí trpí vadami, proto jej zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení [§ 76 odst. 1 písm. a), b) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. Důvodem je zjištění, že při posouzení základní životní potřeby stravování nebylo dostatečně přihlédnuto k nově zjištěnému postižení zraku žalobce, což s ohledem na jeho další zdravotní omezení vzbuzuje důvodné pochybnosti o závěru, že žalobce zvládá základní životní potřebu stravování ve všech jejích aspektech (zejména co se týká požadavku na dodržování přísného diabetologického režimu). Při posouzení základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby pak nebylo ze strany žalovaného respektováno hodnocení soudu v předcházejícím zrušujícím rozsudku, že existence častých průjmů žalobce a s tím spojené nutnosti využívání hygienických pomůcek byla nepodloženě zpochybňována. Žalovaný nezajistil odstranění vytýkané vady, což ovlivnilo celkové posouzení schopnosti žalobce samostatně zvládat tuto základní životní potřebu.
29. Soud podotýká, že označení přístupu pečujících osob za hyperprotektivní je zcela nemístné za situace, kdy žalovaný vůbec nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností. Nutno v této souvislosti opakovaně připomenout, že uznat základní životní potřebu za nezvládanou je nutno i v případě potřeby každodenního dohledu pečující osoby. Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna zvládat celou základní životní potřebu. Soud má rovněž za to, že s ohledem na běh času, progresi zdravotních omezení žalobce a povinnost žalovaného rozhodovat na základě skutkového stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, je v dalším řízení vhodné provedení opakovaného sociálního šetření v domácnosti žalobce.
30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Ty jsou tvořeny náklady za právní zastoupení, o nichž bylo rozhodnuto podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“). Právní zástupkyně žalobce ve věci provedla dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci a sepsí žaloby). Za každý úkon jí náleží v souladu s § 9 odst. 2 a § 7 advokátního tarifu 1 000 Kč, celkem tedy 2 000 Kč, na náhradě hotových výdajů pak v souladu s § 13 advokátního tarifu 2 x 300 Kč. Advokátka žalobce není plátkyní DPH, proto celková výše jí nákladů jí přiznaných činí 2 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. září 2024

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně